

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 235/2010
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Β' Τμήματος
Συνεδρίαση της 7-06-2010**

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Νικόλαος Κατσιμπας, Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Βλάσιος Ασημακόπουλος, Χρήστος Παπαδόπουλος, Ιωάννης Τριάντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Χρυσάφουλα Αυγερινού, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Αλέξανδρος Ροϊλός, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος: ΑΠ Δ15/οικ/8572/22-4-2010 Διεύθυνση (Δ15) Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Περίληψη ερωτήματος:

Εάν οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις, πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης για την έκδοση ενημερότητας πτυχίου (ΕΠ), να δηλώνουν

το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργασιών που έχουν για έργα της ΔΕΗ συνυποβάλλοντας και τις σχετικές βεβαιώσεις ανεκτέλεστου.

Επί του ανωτέρω θέματος το Β' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ομοφώνως, ως ακολούθως:

Ι. Α. 1. Στη διάταξη του άρθρου 3 του ΝΑ 3785/1957 ορίζεται ότι: «1. Η αληθής έννοια της διατάξεως της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 1468/1950 ... είναι ότι ο δια ταύτης ιδρυόμενος οργανισμός αποτελεί νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου. 2. Διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας, ως και πάσης μελλούσης ρυθμίσεως, αναφερόμεναι εις δημοσίας επιχειρήσεις, επιχειρήσεις κοινής ωφελείας ή δημοσίας χρήσεως ή τοιαύτας ασκουμένας ή επιχορηγουμένας υπό του Κράτους, δεν έχουν εφαρμογήν προκειμένου περί της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού εφόσον εν τη σχετική διατάξει δεν γίνεται ειδική μνεία ταύτης».

2. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 30 του Ν. 1914/1990 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 1947/1991 εξεδόθη το ΠΔ 360/1991 (φ 128) στο άρθρο 1 του οποίου ορίζεται ότι: «Από την ημερομηνία που αρχίζει να ισχύει το παρόν, η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) παύει να υπάγεται στις διατάξεις που ισχύουν για το δημόσιο τομέα, με την επιφύλαξη διατήρησης της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 1914/1990 και των ακολούθων ρυθμίσεων: α) Ο καθορισμός των τιμολογίων ... β) Τα χρηματοδοτικά προγράμματα ... γ) ...».

Β. 1. Στο άρθρο 14 του Ν. 2190/1994 (φ 28) ορίζεται ότι: «Στις διατάξεις των κεφαλαίων Α', Β' και Γ', όπως ισχύουν, υπάγονται όλοι οι φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 6) του Ν. 1256/1982 (φ 65) και τις μεταγενέστερες συμπληρώσεις του, πριν από την τροποποίησή του με το άρθρο 51 του Ν. 1892/1990 (φ 101). Στον κατά τα πιο πάνω δημόσιο τομέα και για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και μόνο υπάγονται επίσης: α... β... γ. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού ... δ... ε. Οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων ... στ... η. Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο Κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους. θ. Οι δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμοί και ανώνυμες εταιρείες που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 (φ 314)...».

2. Στο άρθρο 1 παρ. 6 του Ν. 1256/1982 ορίζεται ότι: «Η αληθινή έννοια της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 1232/1982 για την «επαναφορά σε ισχύ, τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν.Δ. 4352/1964 και άλλες διατάξεις» είναι ότι στο δημόσιο τομέα περιλαμβάνονται όλοι οι κρατικοί φορείς ανεξάρτητα από το καθεστώς δημοσίου ή ιδιωτικού ή μικτού δικαίου που τους διέπει, ήτοι: α) Οι Κρατικές ή Δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, β) Οι Κρατικοί ή Δημόσιοι Οργανισμοί ... γ) Οι Κρατικές ή Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις όπως η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, δ) Τα κοινωφελή ιδρύματα του Α.Κ. ... ε) ...».

Γ. 1. Στη διάταξη της παρ. 1 εδ α του άρθρου 1 του Ν. 3669/2008 (φ 116) ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται σε όλα τα έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από τους φορείς, που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α')».

2. Στη διάταξη του άρθρου 20 (προσ απαιτούμενα συμμετοχής σε διαγωνισμό) του Ν. 3669/2008 ορίζονται τα εξής: «1... 2. Για τη συμμετοχή εργοληπτικής επιχείρησης οποιασδήποτε τάξης του Μ.Ε.ΕΠ. σε δημοπρασία δημοσίου έργου, το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, απαιτείται η προσκόμιση αποκλειστικά και μόνο του πρωτοτύπου της βεβαίωσης εγγραφής της στο Μ.Ε.ΕΠ. 3... 4. Κάθε εργοληπτική επιχείρηση Μ.Ε.ΕΠ. προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος ..., πρέπει να μην έχει μέσα σε ολόκληρη τη χώρα πριν από τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό, ανεκτέλεστο μέρος εργασιών δημοσίων έργων του δημοσίου τομέα, ανώτερο από τα πιο κάτω όρια: ... Το όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών κάθε έργου διαπιστώνεται με προσκόμιση βεβαίωσης του Μ.Ε.ΕΠ. ή της αρμόδιας υπηρεσίας που εκτελεί το αντίστοιχο έργο και εκδίδεται μέσα στο προηγούμενο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία δημοπράτησης του έργου.

Ως έργα του ευρύτερου δημοσίου τομέα για την εφαρμογή του ανωτέρω εδαφίου νοούνται τα έργα που ανατίθενται από τους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του Ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'), ανεξαρτήτως αν οι φορείς αυτοί εξαιρέθηκαν του πεδίου εφαρμογής της διάταξης αυτής. Στο όριο ... Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος ... μπορούν να αναπροσαρμόζονται, κατά τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ., τα όρια του ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων δημοσίων έργων

που εκτελούνται στην ημεδαπή ... Για την αναπροσαρμογή των ορίων, ο Υπουργός Περιβάλλοντος ... Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος απόδειξης της μη υπέρβασης του ως άνω ορίου, καθώς και οι φορείς, τα έργα των οποίων υπολογίζονται στο ανεκτέλεστο μέρος,

5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. "ενημερότητα πτυχίου", η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά "επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών" κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της "ενημερότητας πτυχίου" οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ... ορίζονται με την υπ' αριθμ. Δ15/οικ/24298/28-7-2005 (ΦΕΚ 1105 Β') απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος...».

3. Στην υπ' αριθμ. Δ15/οικ/24298/28-7-2005 ΥΑ ορίζονται τα εξής:

Στο άρθρο 2:

«Για την έκδοση της Ε.Π. οι επιχειρήσεις υποβάλλουν σχετική αίτηση, συνοδευόμενη από τα παρακάτω δικαιολογητικά, ...

A. Δικαιολογητικά νομιμοποίησης: 1... B. Αποδεικτικά περί της καταλληλότητας των εργοληπτικών επιχειρήσεων: 1... 8. Στοιχεία περί μη υπέρβασης του ανώτατου επιτρεπτού ορίου ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβιών, ..., ήτοι: α) Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας ότι δεν εκτελεί άλλο έργο (ως μεμονωμένος ανάδοχος ή στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας), εκτός αυτών που περιλαμβάνονται στον υπό στοιχείο β) της παρούσας πίνακα, β) Πίνακα, υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας, που αναφέρει τα εκτελούμενα έργα, με το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο. γ) Βεβαιώσεις των αρμοδίων φορέων εκτέλεσης για το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβιών που εκτελεί η εταιρεία. 9...».

II. Εκ των ανωτέρω προκύπτουν τα ακόλουθα:

Με την παρ. 2 του άρθρου 3 του ΝΑ 3785/1957 ορίσθηκε ότι οι διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας, ως και κάθε μέλλουσα ρύθμιση, αναφερόμενες σε δημόσιες επιχειρήσεις, κοινής ωφελείας ή δημοσίας χρήσεως ή ασκούμενες ή επιχορηγούμενες από το Κράτος, δεν έχουν εφαρμογή επί της ΔΕΗ εφόσον στη σχετική διάταξη δεν γίνεται ειδική αυτής μνεία. Η διάταξη αυτή είναι γενική και αναφέρεται σε νομοθετικές ρυθμίσεις για τις δημόσιες επιχειρήσεις στις οποίες περιλαμβάνεται και η Δημοσία Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ). Η διάταξη αυτή ορίζει ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν εφαρμόζονται επί της ΔΕΗ αν δεν γίνεται ειδική μνεία αυτής.

Περαιτέρω κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος δεν ασκεί επιρροή η υπαγωγή ή όχι της ΔΕΗ στον ευρύτερο δημόσιο τομέα για την απάντηση του ως άνω ερωτήματος.

Τούτο διότι, κατά τη νεώτερη και ειδικότερη διάταξη του άρθρου 20 του Ν. 3669/2008, ως έργα του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την εφαρμογή του εδαφίου α' της παρ. 4 του ίδιου άρθρου (δηλαδή της βεβαίωσης ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών) νοούνται τα έργα που ανατίθενται από τους φορείς που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2190/1994, ανεξαρτήτως αν οι φορείς αυτοί εξαιρέθηκαν του πεδίου εφαρμογής της διάταξης αυτής.

III. Κατόπιν τούτων κατά την ομόφωνη γνώμη του ως Τμήματος στο ως άνω ερώτημα προσέχει θετική απάντηση.

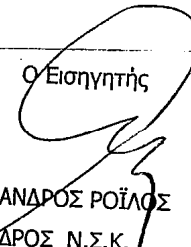
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΑΘΗΝΑ, 16 - 6 - 2010

Ο Προεδρεύων του Β' Τμήματος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΙΜΠΙΑΣ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΟΪΛΟΣ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Αθήνα, 20.7.2010

Σημείωμα επί ΓνΝΣΚ 235/2010

Με την ανωτέρω γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους εκρίθη ότι λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του ανεκτελέστου εργοληπτικής επιχείρησης και τα έργα που εκτελεί η εργ. επιχείρηση για λογαριασμό της ΔΕΗ, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η ΔΕΗ εξαιρείται της εφαρμογής της ειδικής νομοθεσίας για τα δημόσια έργα (ν. 1418/1984, ν. 3263/2004, π.δ. 609/1985). Μετά την έκδοση της ανωτέρω γνωμοδότησης, εκδόθηκε η υπ' αρ. Δ15/οικ/15342/6-7-2010 απόφαση του Υπουργού ΥΠΟΜΕΔΙ, με την οποία ο Υπουργός έκανε αποδεκτή την ανωτέρω γνωμοδότηση και ακολούθως εστάλη προς τις εργοληπτικές οργανώσεις το υπ' αρ. πρωτ. Δ15/οικ/15526/7-7-2010 έγγραφο της Δ15, με το οποίο καλούνται οι εργ. επιχειρήσεις να υποβάλουν άμεσα βεβαιώσεις ανεκτελέστου έργων ΔΕΗ και έργων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Σε σχέση με τα παραπάνω, επειδή υποβλήθηκαν ερωτήματα από εργ. επιχειρήσεις, πρέπει να επισημανθεί ότι υποχρέωση δήλωσης ανεκτελέστου υφίσταται μόνο ως προς τις συμβάσεις εκείνες που έχουν δημοπρατηθεί και ανατεθεί ως έργα. Η ΔΕΗ δημοπρατεί, εκτός από συμβάσεις έργων, και συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών. Αρκετές από αυτές αναλαμβάνονται από εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ.. Για τις συμβάσεις αυτές δεν υπάρχει υποχρέωση δήλωσης ανεκτελέστου υπολοίπου. Κρίσιμο κριτήριο για τη διαπίστωση εάν πρόκειται για σύμβαση έργου, υπηρεσίας ή προμήθειας (εκτός φυσικά από το περιεχόμενο της σύμβασης), είναι το νομικό πλαίσιο στο οποίο υπάγονται. Συνήθως, το νομικό πλαίσιο που διέπει τη σύμβαση παρατίθεται στη διακήρυξη καθώς και στο συμφωνητικό που υπογράφεται με τον ανάδοχο. Από εκεί μπορεί να προκύψει ο χαρακτήρας της σύμβασης, εάν υπάρχει αμφιβολία. Το αντικείμενο της σύμβασης είναι επίσης καθοριστικό: π.χ. συμβάσεις καθαρισμού τέφρας κ.λπ. είναι συμβάσεις υπηρεσίας και όχι έργου. Επίσης, σε μικτές συμβάσεις κρίσιμο κριτήριο για τον χαρακτηρισμό της σύμβασης είναι ο προέχων χαρακτήρας της σύμβασης, αν και βέβαια στην πράξη η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Σε περίπτωση, πάντως, αμφιβολίας σχετικά με τον νομικό χαρακτηρισμό της σύμβασης, η ασφαλής οδός είναι να δηλώνεται η σύμβαση, ώστε να αποφευχθούν ενδεχόμενες κυρώσεις, όπως ανάκληση της Ενημερότητας Πτυχίου κ.λπ.

Πάντως, οι συμβάσεις εκείνες, για τις οποίες δεν γεννάται αμφιβολία ως προς τον νομικό τους χαρακτηρισμό και μετά βεβαιότητας δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως συμβάσεις δημοσίου έργου κατά τις σχετικές έννοιες της ειδικής περί δημοσίων έργων νομοθεσίας αλλά και των κοινοτικών οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, δεν χρειάζεται και δεν πρέπει να δηλώνονται.

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος.